

Nieuwsbrief januari 2009

Beste lezers,

2008 was een zeer bewogen jaar. De EMB-melkacties in zes landen en de huidige acties in Frankrijk laten zien: De Europese melkveehouders laten zich niet langer tegen elkaar uitspelen - niet door de zuivelindustrie, niet door de EU-Commissie, niet door de overheid en ook niet door andere organisaties. Het is dit jaar duidelijk gebleken, dat naast goede argumenten en sterke acties, ook het bouwen van solide structuren nodig is om invloed op te bouwen. Dit heeft betrekking op Europese landbouwpolitici, maar ook op vertegenwoordiging van de melkveehouders die tegenwicht geven aan de zuivelindustrie en de levensmiddelenhandel. Dit omvat intern de verdere uitbreiding van de samenwerking van de melkveehouders in Europa, om gezamenlijk het doel van een kostendeckende melkprijs te behalen.

Wij willen dit in 2009 met succes nastreven.

Sieta van Keimpema, vice-president van de EMB, brengt dit punt naar voren in onderstaande interview:

"De European Milk Board zal in 2009 het gezicht en de stem van de melkveehouders in Europa zijn."

Ik wens u het allerbeste voor het nieuwe jaar,

Hoogachtend,
Sonja Korpeter.

Interview met Sieta van Keimpema, vice-president van de EMB uit Nederland:

"Met een beetje minder, zouden we veel meer hebben gewonnen"

De ministers van Landbouw besloten in Brussel dat de melkquota worden verhoogd.

Hoe hebben de Nederlandse melkveehouders

gereageerd?

Zeer verschillend, er waren mensen die een procent meer niet genoeg vinden. Maar de meerderheid van de melkveehouders in Nederland zien dat er al te veel melk op de markt is. Zij vinden het besluit van Brussel geen goed signaal van de beleidsmakers. Meer melk op de markt en betere prijzen - alle melkveehouders weten ondertussen dat dat niet gaat. We hebben een onafhankelijk instituut een enquête onder een representatief deel van de melkveehouders in Nederland laten uitvoeren over regulering van de markt na 2015.

Wat zie je als de effecten van de recente EU-besluit voor melkveehouders?

Het is een beslissing die volledig aan de markt voorbij gaat. De vraag naar zuivelproducten is wereldwijd gedaald. In deze context is het verhogen van de quotua gelijk aan het negeren van de inkomenspositie van melkveehouders. In de Nederland betaalt de zuivelcoöperatie DOC 4,4% vet en 3,5% eiwit slechts nog 25 cent. De boeren zijn zeer ongelukkig, sommige zijn erg van streek omdat hun financiële situatie precair is geworden. Nu zouden de zuivelfabrieken moeten zeggen dat er een beperking van de hoeveelheid nodig is. Maar slechts één melkfabriek in Nederland heeft dit gedaan tegenover hun leveranciers. Cono heeft haar boeren opgeroepen: minder melk leveren, dan kunnen wij producten met hogere toegevoegde waarde produceren, en de productie van melkpoeder, waar de marge klein is, stoppen om verwatering van de melkprijs te stoppen.

Waarom dit besluit zo is genomen? De melkprijs was al aan het dalen en het was duidelijk zichtbaar, dat er teveel melk op de markt was.

Het eerste probleem is dat onze ministers van Landbouw niet met de boeren praten. Ze praten over wereldmarktaandeelen, die door de Europese boeren zouden moeten worden teruggewonnen. Maar als de boeren niet goed worden betaald voor

hun product, zullen in de toekomst hele regio's van Europa niet meer maar minder gaan melken. In het algemeen is de aanname dat er in de wereld te weinig melk is, verkeerd. Dit is wat de FAO in haar verslagen duidelijk maakt. Het Nederlands Research Instituut LEI concludeert dat het niet de hoeveelheid voedsel in de wereld is, die niet genoeg is, maar dat veel mensen niet genoeg geld hebben om voedsel te kopen. Een groot deel van de mensen die onder de armoedegrens leeft zijn boeren - als we in Europa, met meer en meer melk hun markten vernietigen, versterkt dat de plattelandsarmoede. Een ander probleem is dat de exportgeoriënteerde zuivelindustrie beschikt over een sterke lobby-groep in Brussel. Ze willen grote hoeveelheden en lage prijzen voor melk om hun exportbelangen na te streven.

Hoe hadden de ministers van Landbouw in Brussel moeten beslissen om de inkomenssituatie van melkproducenten te stabiliseren?

Ze hadden ervoor moeten zorgen dat de productie op de markt kan worden afgestemd en dit betekent minder produceren. Als de marktsituatie verbetert, kunnen we de productie opnieuw uitbreiden. Het beslissende criterium voor de hoeveelheid zou een productieprijz op kostendekken niveau moeten zijn. In plaats daarvan hebben we vanaf maart pakhuizen die vol zijn. Wat op voorraad ligt, drukt de prijzen voor lange tijd en kost bovendien geld voor de koeling en huur. Nu al bepalen hoeveel volgend jaar wordt geproduceerd, dat heeft niets te maken met de markt. Als men eerder naar ons had geluisterd, hadden we nu niet deze zeer slechte situatie. Met een beetje minder melk zouden we meer verdienen.

Hoe zullen de melkprijzen zich ontwikkelen?

De prijs zal in het komende half jaar heel veel naar beneden gaan. En ik denk dat het tot 2010 kan duren voor de situatie verbetert.

Nederlandse bedrijven die in de laatste jaren hebben geïnvesteerd, hebben een probleem, er zullen er zijn die zullen moeten stoppen.

Vaak zijn dit de , 'toekomst georiënteerde' jonge en

grotere bedrijven. De boeren, die gezien de lage prijzen hebben besloten binnen een paar jaar te stoppen, hebben niet meer geïnvesteerd. Zij hebben de laagste kosten. De melkveehouders zijn erg onrustig. Ik heb de indruk dat de mensen in de politiek besluiten nemen zonder respect voor de bedrijven en de ondernemers erachter. Lichtzinnig wordt over het inkomen van anderen besloten, zonder bewust te zijn van wat dit betekent voor de gehele samenleving.

Zijn lage prijzen voor de melkveehouders goed voor de consument?

Nee, helemaal niet. Op korte termijn zijn consumenten misschien blij met een paar extra centen meer in hun portemonnee, voor wat anders. Maar alleen een economisch gezonde melkveehouderij kan kwaliteitsproducten aan de consumenten leveren, in de vertrouwde dagelijks grote verscheidenheid in de supermarkt. Eerlijk inkomen voor de producenten is ook een voorwaarde om de extra taken, die de bedrijven op het gebied van plattelandsbeheer en dierenwelzijn doen, te kunnen blijven garanderen. Dit is de reden dat wij steun krijgen van milieu-, welzijns- en internationale ontwikkelingsorganisaties.

Hoe dan ook, de consument is niet de oorzaak van het probleem, als het gaat om een eerlijke prijs voor de melkveehouders. In peilingen door de EU en zelfs in nationale enquêtes hebben zij vaak genoeg aangegeven, dat zij bereid zijn om meer te betalen als ze kunnen vertrouwen op de kwaliteit van hun voedsel. De nadruk werd ook herhaaldelijk gelegd op het feit, dat het geld ook werkelijk bij de boeren terecht moet komen en niet in een andere schakel van de keten moet blijven hangen.

In Frankrijk zijn er momenteel acties van de melkveehouders en nieuwe combinaties, is dit slechts het begin van verdere acties in heel Europa?

Toen wij als melkveehouders in mei en juni in veel landen actief werden, waren onze Franse collega's daar nog niet bij. Dat vonden wij toen erg jammer.

Daarom is het heel goed dat de melkveehouders in Frankrijk beseffen, dat er nu iets moet gebeuren en dat de lage prijzen en de politieke beslissingen niet langer voor lief worden genomen. Nu is het zaak vol te houden, de druk te handhaven en de benodigde organisatiegraad op te bouwen. Het doel moet zijn om een volgende actie in elk geval nog breder gedragen te krijgen in Europa dan in juni.

Het is duidelijk dat er iets moet veranderen. In Nederland en in vele andere Europese landen begrijpen steeds meer mensen, dat ze zelf wat moeten doen en dat in Europees verband.

Wat wil de Europese Milk Board in de komende maanden doen?

We zullen de acties in Frankrijk steunen en acties organiseren, die de EMB en haar doelstellingen en strategieën bij meer melkveehouders meer bekendheid geven.

Wij zullen in het algemeen, meer lobbyen bij boeren en de politiek voor een flexibele Europese volumeregulering. Dit omvat ook een snellere uitwisseling van informatie tussen de afzonderlijke landen. Ik denk dat we, gezien de omvang van de huidige crisis, niets kunnen doen om de melkprijzen onmiddellijk te laten stijgen. Er is te veel melk op de markt en de vraag daalt nog steeds. We hebben de steun van de boeren hard nodig. Als er genoeg melkveehouders zijn die zeggen dat het anders moet, zal het ook anders worden. Wat ons helpt, is minder melk.

Als de EU in deze situatie de quota uitbreidt en de zuivelindustrie gelijktijdig om exportsubsidies vraagt, dan is er iets mis in het systeem.

Wat is de kracht van de EMB?

Boeren in heel Europa samen te brengen. Te verenigen. Het is overal hetzelfde: Men probeert producentengroeperingen uit elkaar te drijven. Winnaars zijn de zuivelindustrie en de detailhandel. Maar er is geen land ter wereld waar de maatschappij en de economie goed draait, als de landbouw kwakkelt. We moeten boeren hierover informeren. Daarnaast kan de EMB als Europese vereniging lobbyen in de richting van de

politiek, vanuit een positie die voor de nationale verenigingen niet mogelijk is. Dit is een geweldig sterk punt, dat komt vanuit de brede basis en zal binnen de EMB worden samengevoegd.

Het is bijna Kerstmis. Wat is uw wens voor de EU-landbouwpolitici?

Wees verstandig! Ik wens u wijsheid en respect. Denk eerst na voordat u spreekt over de markt. Als men spreekt over de markt, moet men ook weten wat 'de markt' is. In ieder geval geen Planeconomie, zoals het lijkt door een automatische jaarlijkse verhoging van de quota. Om van een ander te verlangen, dat ze werken tegen een prijs die geen dekking van de kosten in zich heeft, is respectloos. De burgers in Europa, moeten respect voor elkaar hebben. De landbouwpolitici dienen dit te hebben tegenover de boeren.

En de Europese Milk Board?

De Europese Milk Board zal in 2009 het gezicht en de stem van de boeren in Europa zijn.

Franse melkveehouders bundelen zich.

"We hebben begrepen dat onze belangen uiteindelijk niet echt worden behartigd. Er is een tegenstrijdig belang. Onze zogenaamde vertegenwoordigers zitten ook vaak in de coöperatiebesturen, die de vermindering van de melkprijs nastreven, hoewel het hun taak zou moeten zijn, onze producten beter te vermarkten", bekritiseerde Pascal Massol de zuivelafdeling van de Frans Boeren Organisatie FNPL. De melkveehouders uit de streek Aveyron zijn daarom met collega's een nieuwe vereniging APLI (federatie van onafhankelijke melkveehouder) in het zuiden van Frankrijk begonnen.

Melk adviesprijs gedaald.

Op 1 december 2008 besloot het Franse Interprofessioneel overleg de aanbevelingsprijs van melk te verlagen. In dit overleg hebben voor een derde de melkveehouders, vertegenwoordigd door de FNPL en voor twee derde de zuivelindustrie, met een gelijke verdeling tussen coöperaties en particuliere zuivelfabrieken, zitting.

Voor de maanden november en december zijn de melkprijzen met 2,5 cent gedaald, vergeleken met dezelfde periode vorig jaar, wat neerkomt op een melkprijs van 30,5 cent bij 3,8% vet en 3,2% eiwit. Zuivelfabrieken met een hoog aandeel van standaard industriële producten kunnen de prijs daarboven nog eens met 1,5 cent verlagen, wat dan resulteert in een melkprijs van 29 cent. In januari en februari zal de prijs van melk 4,5 cent lager liggen dan in dezelfde periode vorig jaar en in maart 5,5 cent. Dit betekent een melkprijs tussen de 30 en 34 cent en € 5600,- minder inkomen voor een gemiddeld bedrijf in zes maanden.

De overeenkomst omvat ook de belofte om een meer nauwkeurige aanpassing van vraag en aanbod, alsmede een betere transparantie van de markt en een economisch betere vermarkting van de Franse melk te bedenken.

Over activiteiten op het gebied van bundeling.

De productiekosten voor melk zijn voor de melkveehouders gestegen met 18-20%. Nog voordat de overeenkomst ondertekend werd, waren er tal van acties in heel Frankrijk. Van blokkeren van vrachtwagens en zuivelfabrieken, acties in grote supermarkten en voor prefectorale gebouwen tot een melkleverstaking in sommige regio's, vooral in het zuiden van Frankrijk. In totaal staakten ongeveer 1000 melkveehouders. In Aveyron begonnen de boeren ook te staken, waarna ze al snel hebben besloten een eigen onafhankelijke vereniging van melkveehouders op te richten, ongeacht bij welke organisatie de boeren zijn aangesloten. Pascal Massol, woordvoerder en medeoprichter van de vereniging, onderstreept: "De leden van het bestuur kunnen niet een functie in een andere landbouworganisatie bekleden en hun mandaat is voor een beperkte tijd."

EMB-bijeenkomsten in Frankrijk.

De Organisatie van Producenten van Melk (OPL), sinds vorig jaar lid van de European Milk Board (EMB), verwelkomt en steunt deze ontwikkeling. In december nodigde zij, samen met de EMB

melkveehouders uit op vergaderingen in Zuid-, Midden- en West-Frankrijk. In deze vergaderingen werd gestemd over de bereidheid om gezamenlijk mee te doen aan een Europese staking voor een kostendekkende productieprijs van ten minste 40 cent. "In Albias bij Toulouse verklaarde op 9-12-2008 ongeveer 90% van de 300 aanwezige melkveehouders zich bereid om hun melk thuis te houden", aldus Rudi Berli, die samen met Otto Schöneweis uit Duitsland en Fernando Sainz de la Maz uit Spanje voor de EMB sprak op deze bijeenkomst. De melkveehouders zijn vastbesloten zich in te zetten voor hun eigen belangen. "Het doel is om binnen de komende paar maanden de Franse melkveehouders in OPL, Apli of andere onafhankelijke organisaties te bundelen", onderstreepte Daniel Condat, woordvoerder van OPL.

Vereniging van boze boerinnen.

In Bretagne stichtte vrouwen een nieuwe vereniging "het collectief van boze boerinnen" om te vechten voor eerlijke prijzen voor alle boeren. Hun eerste actie was de blokkade van het station in Morlaix in West-Frankrijk. De 100 vrouwen vertraagden het vertrek van drie sneltreinen en gebruikten de tijd om reizigers en de pers over de grote marges tussen consumenten- en producentenprijzen te informeren.

"Ik ontvang 30 cent voor een liter melk, die vervolgens voor € 1,30 in de supermarkt aan de consument wordt verkocht", rekt woordvoerster Catherine Kervran voor.

Dit zijn slechts enkele voorbeelden, die aangeven dat de berusting van de Franse melkveehouders voorbij lijkt te zijn en nu de dynamiek, structuur en de handreiking naar de Europese burens in het land Galliërs plaatsvindt. De EMB is voor veel Franse melkveehouders het lichtpunt in de duisternis van de nationale belangenbehartiging, zuivelindustrie en politiek.

Zwitserland: voorstel over voortgang van volumebeheersing door melkveehouders, door Nationale Raad verworpen.

Het Zwitserse Parlement heeft woensdag 17 december 2008 een verzoek om de controle van de melkhoeveelheid, na de opheffing van de nu nog geldige melkquota, afgewezen. Met 82 voor en 77 tegen de aanvraag voor privaatrechtelijke volumebeheersing. Lid van de nationale raad Josef Kunz, die samen met 70 mede-ondertekenaars het verzoek had voorgedragen, wilde daarmee voorwaarden neerleggen die een faire melkprijs mogelijk maakten.

Martin Haab, vice-voorzitter van BIG-M, becommentarieert de resultaten van de stemming als volgt: "De invoering van een algemene bindende heffing voor een fonds zou zeker niet een onmiddellijke politieke oplossing bieden, maar het zou een duidelijk politiek signaal voor rechtvaardige boerenmelkprijzen zijn geweest." Na het eindigen van het melkquotumtijdperk (in Zwitserland) in mei 2009 is er op dit moment geen nieuw volume-instrument. Federale afgevaardigde Doris Leuthard, verantwoordelijk voor Landbouw, wendde zich tot de boeren: "Jullie moeten je beter bundelen." De Zwitserse melkveehouders zullen haar aan haar woord houden. Er zijn al zeer concrete aanzetten hoe deze bundeling bereikt kan worden.

Seminar over Europese strategie CAP 2013

Op 11/12 december 2008 waren 35 vertegenwoordigers van Europese niet-gouvernementele organisaties op het gebied van landbouwbeleid, ontwikkelingssamenwerking, milieu- en natuurbeheer in Parijs samen. Thema van de bijeenkomst was de hervorming van het GLB in 2013. In een eerste plaats werden overeenkomsten en verschillen uitgewerkt over de vraag welke maatregelen geschikt kunnen zijn, het GLB (gemeenschappelijk landbouwbeleid) op duurzame manier te veranderen. Niek Koning (Wageningen Universiteit), Mute Schimpf (Misereor) en Sonja Korspeter (European Milk Board) presenteerden de deelnemers de noodzaak van volumebeheer voor eerlijke marktprijzen

en een duurzame landbouw in heel Europa, ook werd voedselsoevereiniteit als een fundamenteel beginsel en ecologische duurzame landbouw, plattelandontwikkeling en gezonde voeding voor alle burgers besproken. De vertegenwoordigers zijn aan het eind van de vergadering overeengekomen gekomen een alliantie voor duurzame en eerlijke EU-landbouwpolitiek na 2013 op te zetten.